

سایت ویژه ریاضیات www.riazisara.ir

درسنامه ها و جزوه های ریاضی

سوالات و پاسخنامه تشریحی کنکور

نمونه سوالات امتحانات ریاضی

نرم افزارهای ریاضیات

و...

(@riazisara)

ریاضی سرا در تلگرام:

<https://t.me/riazisara>

(@riazisara.ir) ریاضی سرا در اینستاگرام:

<https://www.instagram.com/riazisara.ir>

ایمان نخستین

دهم

یازدهم

دوازدهم

(کنکور)

طراح سوالات ریاضی قلم چی
مدرس طرح کنکور مدارس گیلان
(رشت، لاهیجان، لنگرود، رودسر و ...)

۰۹۱۱۱۴۳ ۶۷۶۴

 nakhostin_math

 nakhostin_math

دامنه و برد تابع

سؤال ۱: اگر $f = \{(a, -1), (2, 3), (4, b), (2, a-1), (b, 2)\}$ یک تابع باشد مجموع اعضای دامنه f کدام است؟

۸ (۴)

۷ (۳)

۶ (۲)

۵ (۱)

پاسخ: گزینه ۱

چون $(2, 3), (2, a-1) \in f$ است پس: $a-1=3 \Rightarrow a=4$

اگر $a=4$ باشد داریم: $f = \{(4, -1), (2, 3), (4, b), (b, 2)\}$

حال چون $(4, b), (4, -1) \in f$ است پس باید باشد در نتیجه تابع f به صورت زیر است:

$$D_f = \{4, 2, -1\} \Rightarrow \text{مجموع اعضای دامنه} = 4 + 2 - 1 = 5$$

سؤال ۲: تعداد اعضای مجموعه برد تابع $f = \{(3m-1, 2n), (6, 2), (2, 8), (6, m+1)\}$ کدام است؟

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

پاسخ: گزینه ۳

با توجه به دو زوج مرتب $(6, m+1), (6, 2)$ نتیجه می گیریم $m+1=2$ پس $m=1$ است. با جایگذاری مقدار m در تابع خواهیم داشت:

$$f = \{(2, 2n), (6, 2), (2, 8)\} \rightarrow \text{باید} \rightarrow 2n=8 \Rightarrow n=4 \Rightarrow f = \{(2, 8), (6, 2)\}$$

بنابراین برد تابع f برابر است با $\{8, 2\}$ که دو عضو دارد.

سؤال ۳: تابع $f = \{(3m+n-1, p+m+2), (p-m, n+2)\}$ را با دو عضو متمایز در نظر بگیرید. اگر

مجموع اعضای دامنه با مجموع اعضای برد برابر باشد کدام گزینه درست است؟

$$p-m \neq 4n-1 \quad (2)$$

$$p-m \neq 4n+1 \quad (1)$$

$$p-n \neq 4m+1 \quad (4)$$

$$p-n \neq 4m-1 \quad (3)$$

پاسخ: گزینه ۳

دامنه تابع f به فرم $\{3m+n-1, p-m\}$ و برد آن به فرم $\{p+m+2, n+2\}$ می باشد بنابراین باید:

$$3m+n-1 \neq p-m \xrightarrow{m=5} 14+n \neq p-5 \Rightarrow p-n \neq 19 \xrightarrow{m=5} p-n \neq 4m-1$$

از طرفی با توجه به اینکه f تابع است پس مؤلفه های اول آن نباید با هم برابر باشند.

سؤال ۴: اگر تعداد اعضای دامنهٔ توابع $f = \{(4, 3), (n, 1), (k, m-2)\}$ و $g = \{(1, 5), (3, n+2), (1, m)\}$ با هم برابر ولی تعداد اعضای برد آنها متفاوت باشد $m+n-k$ کدام است؟

(۱) ۴ (۲) ۶ (۳) ۱۲ (۴) ۷

پاسخ: گزینه ۱

g یک تابع است پس از روی دو زوج مرتب $(1, 5), (1, m)$ که متعلق به g هستن نتیجه می گیریم $m = 5$ می باشد بنابراین خواهیم داشت:

$$f = \{(4, 3), (n, 1), (k, 3)\} \quad , \quad g = \{(1, 5), (3, n+2)\}$$

از طرفی تعداد اعضای دامنهٔ توابع f و g با هم برابر است و چون $D_g = \{1, 3\}$ است، پس دامنهٔ تابع f هم باید دو عضو داشته باشد و چون f دارای سه زوج مرتب است پس دو تا از مقادیر ۴، n و k باید با هم مساوی باشند. وجود زوج های مرتب $(k, 3), (4, 3)$ در f نشان می دهد که باید $k = 4$ باشد و در این حالت $R_f = \{3, 1\}$ خواهیم بود. ضمناً گفته شده تعداد اعضای برد f, g با هم فرق دارد، پس برد g باید تک عضوی باشد یعنی باید $n+2 = 5$ باشد پس $n = 3$ است و داریم:

$$m + n - k = 5 + 3 - 4 = 4$$

سؤال ۵: چند تابع از مجموعهٔ $A = \{1, 2, 3\}$ به مجموعهٔ A وجود دارد که برد آن شامل عدد ۳ نباشد؟

(۱) ۲ (۲) ۴ (۳) ۸ (۴) ۱۲

پاسخ: گزینه ۳

چون تابع از مجموعهٔ A به مجموعهٔ A تعریف شده است پس شامل ۳ زوج مرتب با اعضای دامنهٔ ۱، ۲ و ۳ می باشد. پس حالت کلی این تابع به صورت زیر است:

$$f = \{(1, a), (2, b), (3, c)\}$$

از طرفی چون این تابع از A به A تعریف شده است و برد تابع f شامل ۳ نیست. پس هر یک از اعداد a, b, c می توانند ۱ یا ۲ باشند. پس برای a ، ۲ حالت برای b ، ۲ حالت و برای c نیز ۲ حالت وجود دارد. در نتیجه در کل $2 \times 2 \times 2 = 8$ تابع مختلف با این ویژگی وجود دارد. این توابع به صورت زیرند:

$$f = \{(1, 1), (2, 1), (3, 1)\}$$

$$f = \{(1, 1), (2, 1), (3, 2)\}$$

$$f = \{(1, 1), (2, 2), (3, 1)\}$$

$$f = \{(1, 2), (2, 1), (3, 1)\}$$

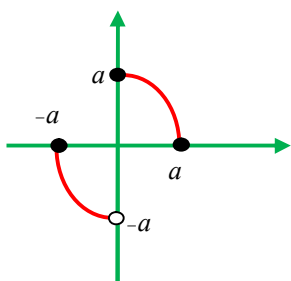
$$f = \{(1, 2), (2, 2), (3, 1)\}$$

$$f = \{(1, 2), (2, 1), (3, 2)\}$$

$$f = \{(1, 1), (2, 2), (3, 2)\}$$

$$f = \{(1, 2), (2, 2), (3, 2)\}$$

تذکره: وقتی می گوئیم تابع f از A به B تعریف شده است یعنی مجموعهٔ A دامنهٔ تابع است اما الزاماً مجموعهٔ B برد تابع f نیست بلکه برد تابع f باید زیرمجموعهٔ مجموعهٔ B باشد.

سؤال ۶: دامنه و برد تابع شکل زیر کدام است؟

(۱) $R = \{0 \leq y \leq a\}, D = \{0 \leq x \leq a\}$

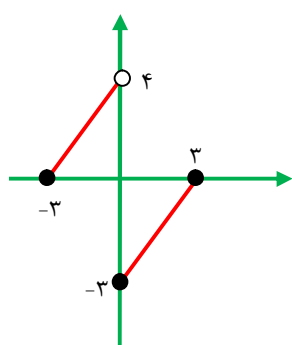
(۲) $R = \{-a \leq y \leq a\}, D = \{-a \leq x < a\}$

(۳) $R = \{-a \leq y \leq a\}, D = \{-a \leq x \leq a\}$

(۴) $R = \{-a < y \leq a\}, D = \{-a \leq x \leq a\}$

پاسخ: گزینه ۴

با توجه به نمودار تابع دامنه آن $D = \{-a \leq x \leq a\}$ و برد آن $R = \{-a < y \leq a\}$ است.

سؤال ۷: برد تابع f که نمودار آن در شکل زیر رسم شده کدام است؟

(۱) $[-3, 4]$

(۲) $[-3, 4)$

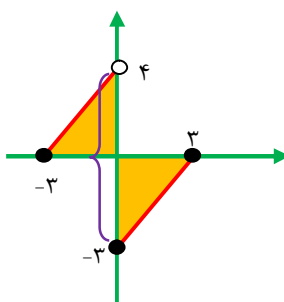
(۳) $[-3, 3]$

(۴) $[-4, 4)$

پاسخ: گزینه ۲

برای توابعی که نمودار آنها داده شده است، تصویر تمام نقاط نمودار روی محور y ها برد تابع را مشخص می کنند.

$$R_f = [-3, 4)$$

دقت کنید که عدد ۵ عضو برد تابع نیست.

سؤال ۸: اگر $f(x) = 4 - 5x$ دارای دامنه $[a, b]$ و برد $[5, 19]$ باشد مقدار ab کدام است؟

(۴) $\frac{3}{5}$

(۳) $-\frac{3}{5}$

(۲) $\frac{6}{5}$

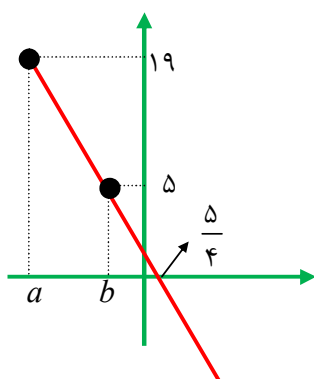
(۱) $-\frac{6}{5}$

پاسخ: گزینه ۴

ابتدا خط $y = 4 - 5x$ را رسم می کنیم:

اگر تابع f با دامنه $[a, b]$ و برد $[5, 19]$ باشد پس مطابق

شکل $f(b) = 5, f(a) = 19$ است. در نتیجه:

$$\begin{cases} f(a) = 4 - 5a = 19 \Rightarrow 5a = -15 \Rightarrow a = -3 \\ f(b) = 4 - 5b = 5 \Rightarrow 5b = -1 \Rightarrow b = -\frac{1}{5} \end{cases}$$

در نتیجه $ab = \frac{3}{5}$ است.

سؤال ۹: اگر برد تابع $f(x) = -2x - 1$ به صورت $[-2, 3]$ باشد دامنه این تابع کدام است؟

(۱) $[\frac{1}{2}, 2]$ (۲) $[-2, -1]$ (۳) $[-2, \frac{1}{2}]$ (۴) $[-2, -\frac{1}{2}]$

پاسخ: گزینه ۳

$$y \in [-2, 3] \Rightarrow -2 \leq y \leq 3 \Rightarrow -2 \leq -2x - 1 \leq 3 \Rightarrow -2 + 1 \leq -2x - 1 + 1 \leq 3 + 1$$

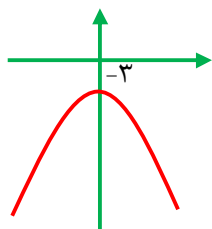
$$-1 \leq -2x \leq 4 \xrightarrow{\div (-2)} \frac{1}{2} \geq x \geq -2 \Rightarrow -2 \leq x \leq \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow x \in \left[-2, \frac{1}{2}\right] \Rightarrow D_f = \left[-2, \frac{1}{2}\right]$$

سؤال ۱۰: اگر $f(x) = -3 - 4x^2$ با دامنه $[-1, 2]$ دارای برد $[a, b]$ باشد $b - a$ کدام است؟

(۱) ۱۲ (۲) ۲۲ (۳) ۱۶ (۴) ۱۹

پاسخ: گزینه ۳

ابتدا نمودار تابع $y = -4x^2 - 3$ را که یک سهمی است را رسم می‌کنیم:

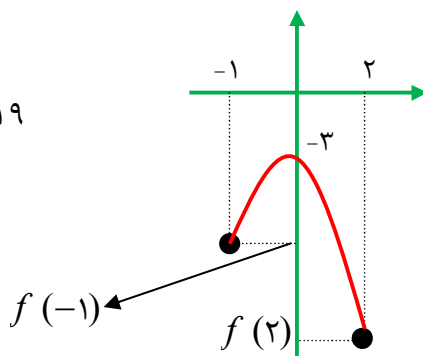
$$x_{\text{رأس}} = \frac{-b}{2a} = 0 \Rightarrow y_{\text{رأس}} = f(0) = -3$$

با توجه به شکل اگر دامنه این تابع را در بازه $[-1, 2]$ محدود کنیم نمودار این تابع به صورت مقابل است. با توجه به شکل برد این

تابع بازه $[f(2), -3]$ است از طرفی:

$$f(2) = -4 \times 2^2 - 3 = -19$$

$$\Rightarrow R_f = [-19, -3]$$

در نتیجه $b - a = 16$ است و $b = -3, a = -19$ است.

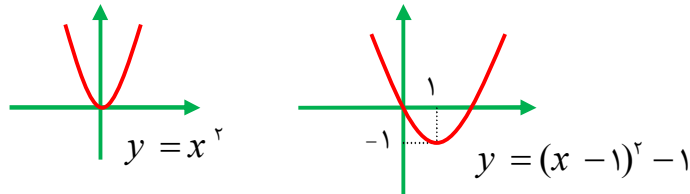
سؤال ۱۱: $f: R \rightarrow R$ با ضابطه $f(x) = x^2 - 2x$ کدام است.

- (۱) $[0, +\infty)$ (۲) $[2, +\infty)$ (۳) $[-2, +\infty)$ (۴) $[-1, +\infty)$

پاسخ: گزینه ۴

راه حل اول: نمودار تابع را رسم می کنیم:

$$f(x) = x^2 - 2x \Rightarrow f(x) = (x^2 - 2x + 1) - 1 \Rightarrow f(x) = (x - 1)^2 - 1$$

با توجه به شکل برد آن تابع بازه $[-1, +\infty)$ است.

راه حل دوم:

$$f(x) = x^2 - 2x = (x - 1)^2 - 1 \xrightarrow{(x-1)^2 \geq 0} f(x) \geq -1$$

پس: $R_f = [-1, +\infty)$

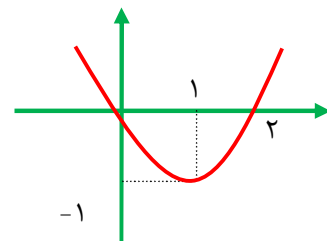
سؤال ۱۲: اگر $f(x) = \begin{cases} x^2 - 2x & x \geq 4 \\ 4x - x^2 & x < 4 \end{cases}$ f برد f چند عدد صحیح را شامل نمی شود؟

- (۱) ۴ (۲) ۵ (۳) ۶ (۴) ۷

پاسخ: گزینه ۲

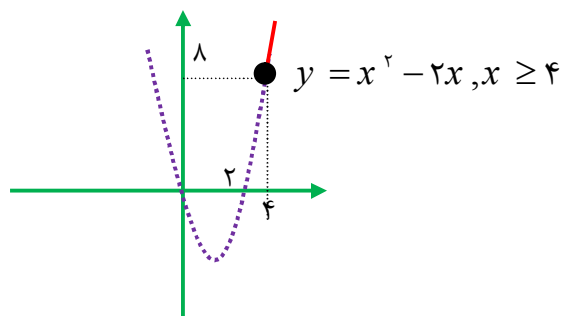
ابتدا نمودار تابع $y = x^2 - 2x$ را رسم می کنیم:

$$y = x^2 - 2x \Rightarrow x_{\text{رأس}} = \frac{-b}{2a} = \frac{2}{2} = 1 \Rightarrow y_{\text{رأس}} = 1 - 2 = -1$$

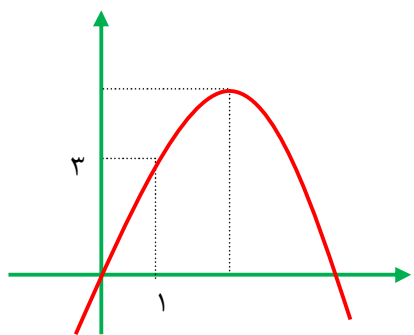
اگر $x \geq 4$ باشد نمودار این تابع به صورت مقابل است:

$$\begin{cases} f(4) = 8 \\ y = x^2 - 2x & x \geq 4 \end{cases}$$

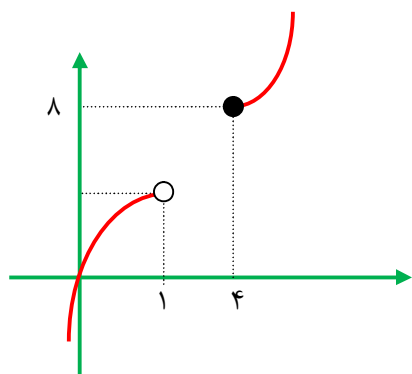
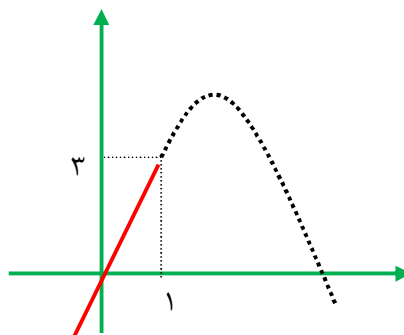

حال نمودار تابع $y = 4x - x^2$ را در بازه $x < 1$ رسم می‌کنیم.

$$y = -x^2 + 4x \Rightarrow x_{\text{رأس}} = \frac{-4}{-2} = 2 \Rightarrow y_{\text{رأس}} = -4 + 8 = 4$$

$$\begin{matrix} x < 1 \\ f(1) = 3 \end{matrix}$$

پس نمودار کلی این تابع ۲ ضابطه ای به صورت مقابل است:
با توجه به شکل برد این تابع شامل ۵ عدد صحیح ۳، ۴، ۵ و ۶ و ۷ نمی‌شود.

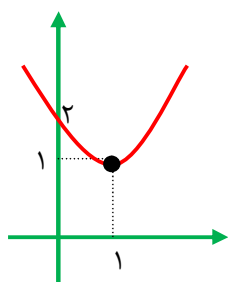
سؤال ۳: برد تابع قطعه ای $f(x) = \begin{cases} x^2 - 2x + 2 & x \geq 0 \\ 3x + a & x < 0 \end{cases}$ مجموعه R است. حدود a کدام است؟

(۱) $a \leq 2$ (۲) $a \leq 1$ (۳) $a \geq 2$ (۴) $a \geq 1$

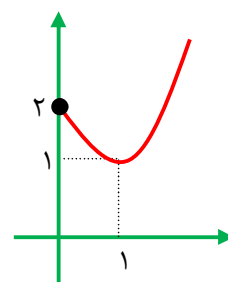
پاسخ: گزینه ۴

ابتدا تابع $y = x^2 - 2x + 2$ را در بازه $x \geq 0$ رسم می‌کنیم:

$$x_{\text{رأس}} = -\frac{b}{2a} = \frac{2}{2} = 1 \Rightarrow y_{\text{رأس}} = 1^2 - 2 + 2 = 1$$

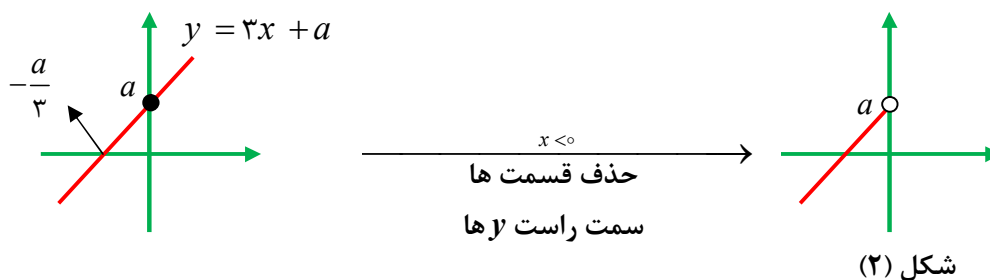

$x \geq 0$
حذف قسمت‌ها
سمت چپ y را

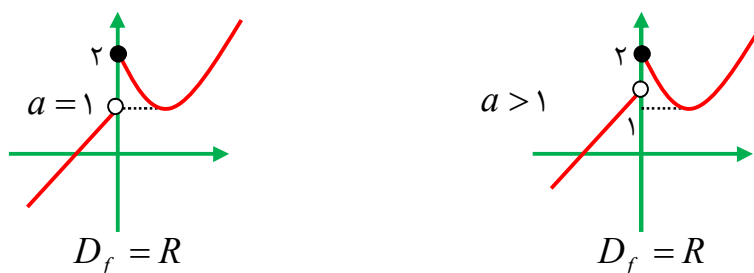

شکل (۱)

حال نمودار فضا $y = 3x + a$ را در بازه $x < 0$ رسم می‌کنیم:

با توجه به آن که تابع f اجتماع مجموعه نقاط شکل (۱) و (۲) است پس لازم است $a \geq 1$ باشد تا برد تابع f ، R باشد:

سؤال ۱۴: برد تابع $y = \frac{x^3 - 2x^2 - x + 2}{x^2 - 1}$ چند عدد صحیح را شامل نمی‌شود؟

(۴) بی شمار

(۳) ۳

(۲) ۲

(۱) ۱

پاسخ: گزینه ۲

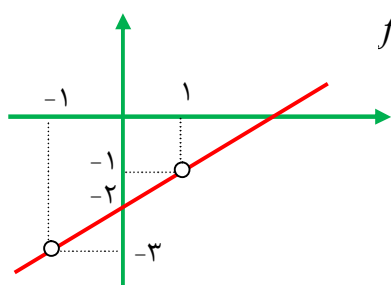
ابتدا دامنه تابع را به دست می‌آوریم و سپس با توجه به دامنه عبارت را ساده و برد تابع را به دست می‌آوریم:

$$f(x) = \frac{x^3 - 2x^2 - x + 2}{x^2 - 1} \quad D_f = R - \{-1, 1\}$$

$$f(x) = \frac{x^3 - 2x^2 - x + 2}{x^2 - 1} = \frac{x^2(x - 2) - (x - 2)}{x^2 - 1} = \frac{(x - 2)(x^2 - 1)}{x^2 - 1}$$

به شرط آنکه $x \neq \pm 1$ باشد داریم:

$$f(x) = 2 - 2 \quad D_f = R - \{-1, 1\}$$

پس f یک تابع قطعی است که از دامنه آن دو عدد -1 و 1 حذف

شده است در نتیجه از برد آن نیز مطابق شکل $f(-1) = -3$ ، $f(1) = -1$ نیز

حذف می‌شود:

$$D_f = R - \{-1, 1\}$$

$$R_f = R - \{-1, -3\}$$

تذکر: به یاد داشته باشید تعیین دامنه قبل از ساده کردن ضابطه تابع و تعیین برد بعد از ساده کردن ضابطه و با در نظر گرفتن دامنه تابع انجام می پذیرد.

📖 سؤال ۱۵: برد تابع $y = \frac{3x-2}{x+5}$ کدام است؟

- (۱) $R - \{-5\}$ (۲) R (۳) $R - \{3\}$ (۴) $R - \left\{\frac{2}{3}\right\}$

👉 پاسخ: گزینه ۳

یک روش حل این است که طرفین وسطین کنیم و x را بر حسب y بنویسیم و... اما یک راه کوتاه و سریعتر هم داریم ببینید:

◀◀ برد توابع با ضابطه $y = \frac{ax+b}{cx+d}$ (با شرط $c \neq 0$ و $ad-bc \neq 0$) برابر است با: $R - \left\{\frac{a}{c}\right\}$

پس در اینجا می توان گفت: $R_y = R - \{3\}$

📖 سؤال ۱۶: برد تابع $y = \frac{4x^2}{x^2+1}$ کدام عدد زیر را شامل نمی شود؟

- (۱) $\frac{3}{2}$ (۲) $\frac{5}{2}$ (۳) $\frac{7}{2}$ (۴) $\frac{9}{2}$

👉 پاسخ: گزینه ۴

به روشی که برای تعیین برد این تابع استفاده کرده ام فوب دقت کنید:

$$y = \frac{4x^2}{x^2+1} \Rightarrow yx^2 + y = 4x^2 \Rightarrow y = x^2(4-y) \Rightarrow x^2 = \frac{y}{4-y}$$

$$\xrightarrow{x^2 \geq 0} \frac{y}{4-y} \geq 0 \xrightarrow{\text{تعیین علامت}} 0 \leq y < 4$$

از بین گزینه ها فقط گزینه (۴) (یعنی $\frac{9}{2}$) در مجموعه برد قرار ندارد.

📖 سؤال ۱۷: برد تابع $y = \frac{1}{4+\sqrt{x}}$ کدام است؟

- (۱) $\left[0, \frac{1}{4}\right]$ (۲) $\left(0, \frac{1}{4}\right]$ (۳) $\left(0, \frac{1}{2}\right]$ (۴) $\left[0, \frac{1}{2}\right]$

👉 پاسخ: گزینه ۲

روش اول) می دانیم $\sqrt{x} \geq 0$ و تابع $y = \sqrt{x}$ همه اعداد بزرگتر یا مساوی صفر را ایجا می کند پس:

$$0 \leq \sqrt{x} \Rightarrow 4 \leq \sqrt{x} + 4$$

از طرفی می دانیم اگر $a \geq b$ مثبت b, a باشد داریم $\frac{1}{a} \leq \frac{1}{b}$ با توجه به مثبت بودن $\sqrt{x} + 4$ و ۴ داریم:

$$4 \leq \sqrt{x} + 4 \Rightarrow 0 < \frac{1}{\sqrt{x} + 4} \leq \frac{1}{4} \Rightarrow 0 < f(x) \leq \frac{1}{4}$$

پس برد تابع $f(x) = \frac{1}{4 + \sqrt{x}}$ بازه $\left(0, \frac{1}{4}\right]$ است.

روش دوم اگر $y = \frac{1}{4 + \sqrt{x}}$ باشد y را بر حسب x حساب می کنیم:

$$y = \frac{1}{4 + \sqrt{x}} \Rightarrow 4 + \sqrt{x} = \frac{1}{y} \Rightarrow \sqrt{x} = \frac{1}{y} - 4 \Rightarrow \sqrt{x} = \frac{1 - 4y}{y}$$

چون $\sqrt{x} \geq 0$ است باید $\frac{1 - 4y}{y} \geq 0$ باشد پس با تعیین علامت عبارت $p = \frac{1 - 4y}{y}$ برد تابع f به دست می آید:

$$\frac{1 - 4y}{y} \geq 0 \quad \begin{array}{c|ccccccc} y & -\infty & 0 & & \frac{1}{4} & & +\infty \\ \hline p & - & \frac{0}{-} & + & \frac{0}{+} & - & \end{array} \Rightarrow y \in \left(0, \frac{1}{4}\right]$$

پس برد تابع f بازه $\left(0, \frac{1}{4}\right]$ است.

سؤال ۸: دامنه تابع به صورت $y = \frac{x - 1}{2x^2 + ax + b}$ به صورت $R - \{2\}$ می باشد حاصل $a - b$ کدام است؟

۱۶ (۴)

-۱۶ (۳)

۸ (۲)

-۸ (۱)

پاسخ: گزینه ۳

روش اول در تابع $y = \frac{x - 1}{2x^2 + ax + b}$ نباید فرج کسر صفر باشد. مخرج کسر یک عبارت درجه دوم است. چون دامنه این تابع

$R - \{2\}$ است پس فقط عدد ۲ مخرج کسر را صفر می کند. در نتیجه مخرج یک ریشه دارد. از طرفی می دانیم یک عبارت درجه دوم

زمانی یک ریشه دارد که $\Delta = 0$ باشد پس دو شرط زیر در مورد تابع مخرج برقرار است:

$$g(x) = 2x^2 + ax + b \Rightarrow \begin{cases} g(2) = 0 \Rightarrow 8 + 2a + b = 0 \\ \Delta = 0 \Rightarrow \Delta = a^2 - 4b = 0 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 2a + b = -8 \Rightarrow b = -8 - 2a \\ a^2 - 4b = 0 \Rightarrow a^2 - 4(-8 - 2a) = 0 \end{cases} \Rightarrow a^2 + 16a + 64 = 0$$

$$\Rightarrow (a + 8)^2 = 0 \Rightarrow a = -8$$

$$b = -8 - 2a \xrightarrow{a=-8} b = 8$$

$$\Rightarrow a - b = -8 - 8 = -16$$

روش دوم) چون تابع مفرج فقط یک ریشه ۲ دارد پس تابع مفرج ریشه مضاعف ۲ دارد و تجزیه آن به صورت $g(x) = k(x-2)^2$ است. از طرفی چون ضریب x^2 در تابع g برابر ۲ است، پس $k=2$ است در نتیجه:
 $g(x) = 2(x-2)^2 = 2(x^2 - 4x + 4) = 2x^2 - 8x + 8$
 از طرفی $g(x) = 2x^2 + ax + 8$ است پس $a = -8, b = 8, a - b = -16$ است.

سؤال ۱۹: دامنه تابع $y = \frac{x+1}{2x^2 - 4x + a}$ به صورت $R - \{b\}$ می باشد حاصل $a+b$ کدام است؟

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

پاسخ: گزینه ۳

روش اول) در تابع $y = \frac{x+1}{2x^2 - 4x + a}$ مفرج کسر نباید صفر باشد. چون دامنه تابع به صورت $R - \{b\}$ است، پس مفرج کسر دارای یک ریشه b است. مفرج یک تابع درجه دوم است برای آنکه یک ریشه داشته باشد باید $\Delta = 0$ باشد پس دو شرط زیر باید در مورد تابع مفرج برقرار باشد:

$$g(x) = 2x^2 - 4x + a \Rightarrow \begin{cases} g(b) = 0 \Rightarrow 2b^2 - 4b + a = 0 \\ \Delta = 0 \Rightarrow 16 - 8a = 0 \Rightarrow a = 2 \end{cases}$$

$$\xrightarrow{a=2} 2b^2 - 4b + 2 = 0 \xrightarrow{\div 2} b^2 - 2b + 1 = 0 \Rightarrow (b-1)^2 = 0 \Rightarrow b = 1$$

پس $a+b=3$ است.

روش دوم) چون تابع مفرج فقط یک ریشه دارد و یک عبارت درجه دوم است، پس مفرج دارای ریشه مضاعف b است و تجزیه آن به صورت $g(x) = k(x-b)^2$ است از طرفی چون ضریب x^2 در مفرج برابر ۲ است پس $k=2$ خواهد بود و در نتیجه:

$$g(x) = 2x^2 - 4x + a = 2(x-b)^2 \Rightarrow 2x^2 - 4x + a = 2x^2 - 4bx + 2b^2$$

$$\Rightarrow 2x^2 - 4x + a = 2x^2 - 4bx + 2b^2$$

با توجه به آن که تساوی فوق همواره برقرار است باید:

$$\begin{cases} -4b = -4 \Rightarrow b = 1 \\ a = 2b^2 \xrightarrow{b=1} a = 2 \Rightarrow a+b = 3 \end{cases}$$

سؤال ۲۰: برای چند عدد صحیح m دامنه تعریف $f(x) = \frac{1}{mx^2 - 4x + m}$ برابر R می باشد؟

۱ (۵) ۲ (۳) ۳ (بی شمار) ۴ (هیچ)

پاسخ: گزینه ۳

از آنجایی که باید دامنه تابع f, R باشد لازم است تابع مفرج ریشه نداشته باشد. از طرفی چون تابع مفرج یک تابع درجه دوم است، زمانی ریشه ندارد که $\Delta < 0$ باشد پس:

$$mx^2 - 4x + m = 0 \Rightarrow \Delta = 16 - 4m^2 < 0$$

$$\xrightarrow{\div 4} 4 - m^2 < 0 \Rightarrow m < -2 \text{ یا } m > 2$$

پس اگر $m \in R - [-2, 2]$ باشد مفرج ریشه ندارد و دامنه تابع تابع f برابر R است.

سؤال ۲۱: دامنه تابع $y = \sqrt{-x^2 + 4x - 4}$ شامل چند عدد طبیعی می باشد؟

- (۱) هیچ (۲) یک (۳) دو (۴) بی شمار

پاسخ: گزینه ۲

باید تابع زیر را دیگالی نامنفی باشد پس:

$$-x^2 + 4x - 4 \geq 0 \Rightarrow -x(x^2 - 4x + 4) \geq 0 \Rightarrow -x(x - 2)^2$$

$$p = -x(x - 2)^2$$

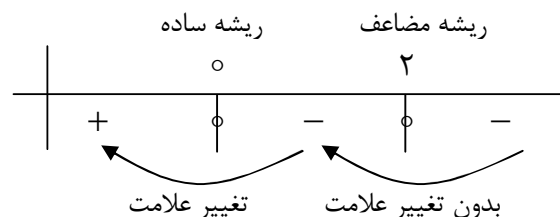
به کمک تعیین علامت عبارت $p = -x(x - 2)^2$ داریم:

	۰	۲	
$-x$	+	-	-
$(x - 2)^2$	+	+	+
p	+	-	-

$$\Rightarrow p \geq 0 \Rightarrow x \in (-\infty, 0] \cup \{2\}$$

تذکر: البته می توانستیم به صورت ذهنی تشخیص دهیم که عبارت $-x(x - 2)^2$ به ازای اعداد منفی، مثبت فواید شد و به ازای $x = 0, x = 2$ برابر صفر می شود پس تنها عدد طبیعی عضو دامنه $x = 2$ است.

تذکر: می توانیم عبارت p را به کمک روش سریع تعیین علامت کنیم یعنی با پیدا کردن ریشه های p (یعنی $x = 0, x = 2$) و رسم جدول عددی بزرگتر از ۲ در p قرار دهیم و چون در $x = 2$ ریشه مضاعف داریم زمانی که از $+\infty$ به ۲ می رسم و از این ریشه عبور می کنیم علامت را تغییر ندهیم ولی چون $x = 0$ ریشه ساده است با عبور از آن علامت عبارت را تغییر دهیم.

سؤال ۲۲: دامنه تابع $f(x) = \sqrt{ax^2 - (a+1)x + 1}$ برابر R است. مقدار $f(3)$ کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

پاسخ: گزینه ۲

چون دامنه تابع برابر R است، پس باید تابع زیر را دیگالی همواره نامنفی باشد. تابع زیر را دیگالی یک عبارت درجه دوم است. یک عبارت درجه دوم زمانی همواره نامنفی است که $\Delta \leq 0, a > 0$ باشد در نتیجه:

$$g(x) = ax^2 - (a+1)x + 1 \rightarrow \begin{cases} \Delta \leq 0 \\ a > 0 \end{cases} \rightarrow \text{همواره نامنفی}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \Delta = (a+1)^2 - 4a \leq 0 \Rightarrow a^2 - 2a + 1 \leq 0 \\ a > 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} (a-1)^2 \leq 0 \Rightarrow a=1 \\ a > 0 \end{cases}$$

تذکره: چون عبارت $(a-1)^2$ به ازای $a=1$ برابر صفر و به ازای بقیه اعداد مثبت است پس تنها جواب نامعادله $(a-1)^2 \leq 0$ ، $a=1$ است. اگر $a=1$ باشد داریم:

$$f(x) = \sqrt{x^2 - 2x + 1} = \sqrt{(x-1)^2} = |x-1| \Rightarrow f(3) = 2$$

سؤال ۱۳: اگر $f(x) = \sqrt{x-a} + b$ به طوری که $D_f = [2, +\infty)$ و $R_f = [5, +\infty)$ مقدار $f(18)$ کدام

است؟

۹ (۴)

۲۰ (۴)

۲۳ (۲)

۱۴ (۱)

پاسخ: گزینه ۴

در تابع f باید عبارت زیر رادیکال نامنفی باشد پس باید:

$$x - a \geq 0 \Rightarrow x \geq a \Rightarrow D_f = [a, +\infty)$$

با توجه به آن که دامنه تابع f بازه $[2, +\infty)$ است پس $a=2$ است پس داریم: $f(x) = \sqrt{x-2} + b$. از طرفی می

دانیم به ازای $x \geq 2$ عبارت $\sqrt{x-2}$ همواره بزرگتر یا مساوی صفر است (و همه اعداد نامنفی را ایجاد می کند) پس:

$$0 \leq \sqrt{x-2} \xrightarrow{+b} b \leq \sqrt{x-2} + b \Rightarrow b \leq f(x)$$

$$\Rightarrow R_f = [b, +\infty)$$

با توجه به آنکه برد تابع f بازه $[5, +\infty)$ است پس $b=5$ است و داریم: $f(x) = \sqrt{x-2} + 5$ در نتیجه:

$$f(18) = \sqrt{18-2} + 5 = 9$$

سؤال ۱۴: برد تابع $f(x) = (x + |x|) \sqrt{\frac{2-x}{x}}$ شامل چند عدد صحیح است؟ (سراسری ریاضی ۹۲)

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

پاسخ: گزینه ۳

ابتدا دامنه تابع f را به دست می آوریم:

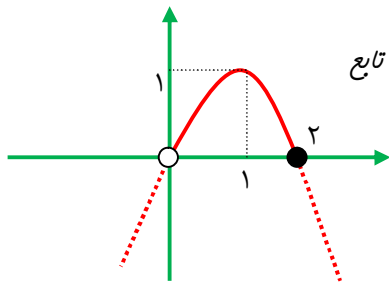
$$\frac{2-x}{x} \geq 0 \Rightarrow D_f = (0, 2]$$

$$\begin{array}{c} 0 \qquad 2 \\ - \quad | \quad + \quad | \quad - \\ \text{ت.ن} \end{array}$$

اگر $0 < x \leq 2$ باشد داریم $|x| = x$ در نتیجه:

$$f(x) = (x+x)\sqrt{\frac{2-x}{x}} = 2x\sqrt{\frac{2-x}{x}} \xrightarrow{x>0} f(x) = 2\sqrt{x^2 \times \frac{2-x}{x}}$$

$$= 2\sqrt{x(2-x)} \Rightarrow f(x) = 2\sqrt{-x^2 + 2x}$$

پس باید برد تابع f را به ازای $0 < x \leq 2$ به دست آوریم تابع زیر رادیکال رد ضابطه تابع یک سهمی است پس ابتدا برد این سهمی را به ازای $0 < x \leq 2$ به دست می آوریم:

$$g(x) = -2x^2 + 2x \Rightarrow x_{\text{رأس}} = \frac{-b}{2a} = \frac{-2}{-2} = 1$$

$$\Rightarrow y_{\text{رأس}} = -1^2 + 2 = 1 \Rightarrow R_g = (-\infty, 1]$$

پس تابع g به ازای $0 < x \leq 2$ مقادیر کوچکتر یا مساوی ۱ را ایجاد و وارد تابع f می کند. چون باید زیر رادیکال نامنفی باشد پس مقادیر بازه $[0, 1]$ وارد f می شوند و جز آن ها به صورت بازه $[0, 1]$ فواید بود:

$$0 \leq g(x) \leq 1 \Rightarrow 0 \leq \sqrt{g(x)} \leq 1 \Rightarrow 0 \leq 2\sqrt{g(x)} \leq 2$$

در نتیجه در بازه $0 \leq x \leq 2$ برد تابع f بازه $[0, 1]$ است پس برد تابع f شامل ۳ عدد صحیح ۰، ۱ و ۲ است.

سؤال ۲۵: دامنه تابع $y = \sqrt[4]{|4-x|(9-x^2)}$ کدام است؟

- (۱) $R - (-3, 3)$ (۲) $[-3, 4] \cup \{-4\}$ (۳) $[-3, 3]$ (۴) $[-3, 3] \cup \{4\}$

پاسخ: گزینه ۴

باید $0 \leq |4-x|(9-x^2)$ از آنجا که همواره $|4-x| \geq 0$ و به ازای $x = 4$ برابر صفر می شود پس $x = 4$ یکی از جواب های نامعادله است و داریم:

$$|4-x| \times (9-x^2) \geq 0 \Rightarrow 9-x^2 \geq 0 \Rightarrow x^2 \leq 9 \rightarrow |x| \leq 3 \Rightarrow -3 \leq x \leq 3$$

بزرگتر یا مساوی صفر

$$\Rightarrow D_f = [-3, 3] \cup \{4\}$$

سؤال ۲۶: دامنه تابع با ضابطه $f(x) = \sqrt{2x} - \sqrt{x+3}$ شامل چند عدد طبیعی نمی باشد؟

- (۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

پاسخ: گزینه ۱

به خاطر وجود $\sqrt{x+3}$ باید $x+3 \geq 0$ باشد پس $x \geq -3$ است از طرفی به خاطر وجود $\sqrt{2x}$ باید $2x \geq 0$ باشد بنابر این:

$$2x \geq \sqrt{x+3} \xrightarrow{x \geq 0} 4x^2 \geq x+3 \Rightarrow 4x^2 - x - 3 \geq 0$$

$$\begin{array}{c|c|c|c|c} & -3 & & 1 & \\ + & | & - & | & + \end{array} \Rightarrow \begin{cases} x \geq 1 \\ \text{یا} \\ x \leq -3 \end{cases} \xrightarrow{x \geq 0} x \geq 1$$

سؤال ۲۷: برد تابع $y = \sqrt{17-x^2}$ شامل چند عدد صحیح است؟

۱۷ (۴)

۱۶ (۳)

۵ (۲)

۴ (۱)

پاسخ: گزینه ۲

y را با یک رادیکال با فرجه زوج مساوی شده پس $y \geq 0$ از طرفی:

$$y^2 = 17 - x^2 \Rightarrow x^2 = 17 - y^2 \xrightarrow{x^2 \geq 0} 17 - y^2 \geq 0$$

$$\Rightarrow y^2 \leq 17 \rightarrow \text{بجز} \rightarrow |y| \leq \sqrt{17} \Rightarrow -\sqrt{17} \leq x \leq \sqrt{17}$$

چون گفتیم باید $y \geq 0$ پس برد تابع برابر می شود با $y \in [0, \sqrt{17}]$ که شامل اعداد صحیح $0, 1, 2, 3, 4$ است.

سؤال ۲۸: برد تابع $y = \sqrt{2 - \sqrt{4-x}}$ کدام است؟

[۰, \sqrt{2}] (۴)

[-\sqrt{2}, \sqrt{2}] (۳)

[۰, \sqrt{2}] (۲)

(۰, \sqrt{2}] (۱)

پاسخ: گزینه ۴

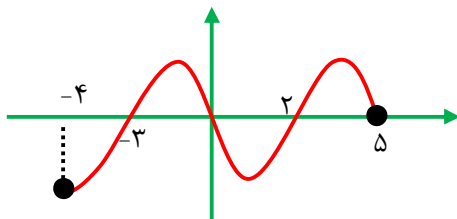
اولاً $y \geq 0$ است (چون y مساوی شده با یک رادیکال با فرجه زوج) از طرفی:

$$y = \sqrt{2 - \sqrt{4-x}} \xrightarrow{\text{توان ۲}} y^2 = 2 - \sqrt{4-x} \Rightarrow \sqrt{4-x} = 2 - y^2$$

چون $\sqrt{4-x} \geq 0$ پس داریم:

$$2 - y^2 \geq 0 \Rightarrow y^2 \leq 2 \rightarrow \text{بجز} \rightarrow |y| \leq \sqrt{2} \Rightarrow -\sqrt{2} \leq y \leq \sqrt{2} \xrightarrow{\cap (y \geq 0)} 0 \leq y \leq \sqrt{2}$$

سؤال ۲۹: اگر نمودار تابع f شکل مقابل باشد دامنه تعریف $y = \sqrt{\frac{-x}{f(x)}}$ شامل چند عدد صحیح است؟

۶ (۱)

۵ (۲)

۳ (۳)

۷ (۴)

پاسخ: گزینه ۳

باید عبارت زیر رادیکال نامنفی باشد یعنی $\frac{-x}{f(x)} \geq 0$ در نتیجه به کمک تعیین علامت این عبارت داریم:

$$D_f = [-4, 5]$$

$$f(x) = 0 \Rightarrow x = -3, 0, 2, 5$$

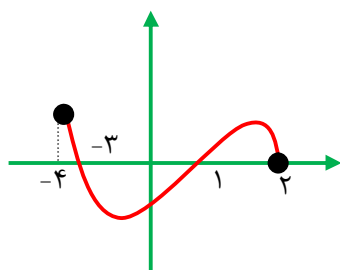
چون تابع f بالای محور x هاست.
 چون تابع f زیر محور x هاست.

	-۴	-۳	۰	۲	۵	
$f(x)$	تعریف نشده	-	۰	+	۰	تعریف نشده
$-x$	+	+	+	۰	-	-
$\frac{-x}{f(x)}$	تعریف نشده	-	+	+	-	تعریف نشده

$$\frac{-x}{f(x)} \geq 0 \rightarrow x \in (-1, 0) \cup (0, 2)$$

پس دامنه تابع $y = \sqrt{\frac{-x}{f(x)}}$ شامل سه عدد صحیح ۱، -۱ و -۲ است.

سؤال ۳۰: شکل مقابل نمودار تابع $y = f(x)$ است. دامنه تابع $\sqrt{xf(x)}$ کدام است؟ (ریاضی داخل ۹۲)

(۱) $[-3, 2]$

(۲) $[0, 2]$

(۳) $[-4, -3] \cup [1, 2]$

(۴) $[-3, 0] \cup [1, 2]$

پاسخ: گزینه ۴

$xf(x) \geq 0$ زیر رادیکال قرار گرفته پس باید $xf(x) \geq 0$ که برای این امر باید x ، $f(x)$ هم علامت یا لاکل یکی صفر باشد:

x	-۴	-۳	۰	۱	۲
$xf(x)$	-	۰	+	-	۰
		ج	ج	ج	ج

$\Rightarrow D_f = [-3, 0] \cup [1, 2]$

سؤال ۳۱: در برد تابع $f(x) = x + 7 + \frac{1}{x+3}$ چند عدد صحیح قرار ندارد؟

(۴) ۵

(۳) ۳

(۲) ۴

(۱) ۲

پاسخ: گزینه ۳

روش اول) می دانیم اگر $a > 0$ باشد $a + \frac{1}{a} \geq 2$ و اگر $a < 0$ باشد $a + \frac{1}{a} \leq -2$ است (سعی کنید این مطلب را اثبات

کنید) با توجه به این مطلب اگر $a + \frac{1}{a} \leq -2$ باشد داریم: $a = x + 3 > 0$

$$x + 3 + \frac{1}{x+3} \geq 2 \xrightarrow{+4} x + 7 + \frac{1}{x+3} \geq 6$$

$$x + 3 + \frac{1}{x+3} \leq -2 \xrightarrow{+4} x + 7 + \frac{1}{x+3} \leq 2 \text{ اگر } 0 < a = x + 3 \text{ باشد داریم:}$$

پس برد تابع f به صورت $(-\infty, 2] \cup [6, \infty)$ است که شامل ۳ عدد صحیح ۵، ۴ و ۳ نیست.
تذکره: در حالت کلی جمع هر عدد مثبت با معکوسش بزرگتر یا مساوی ۲ و جمع هر عدد منفی با معکوسش کوچکتر یا مساوی -۲ است.

$$\begin{cases} a > 0: a + \frac{1}{a} \geq 2 \\ a < 0: a + \frac{1}{a} \leq -2 \end{cases} \Rightarrow \left| a + \frac{1}{a} \right| \geq 2$$

روش دوم

$$y = x + 3 + \frac{1}{x+3} + 4 \Rightarrow y - 4 = x + 3 + \frac{1}{x+3} \Rightarrow |y - 4| \geq 2$$

$$\Rightarrow \begin{cases} y - 4 \geq 2 \\ y - 4 \leq -2 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} y \geq 6 \\ y \leq 2 \end{cases} \Rightarrow R_y = R - (2, 6)$$

سؤال ۳۲: برد تابع $y = x + 4 + \frac{1}{x+1}$ کدام است؟

- (۱) $R - (1, 5)$ (۲) $[5, +\infty)$ (۳) $R - [1, 5]$ (۴) $(-\infty, 1]$

پاسخ: گزینه ۱

$$y = x + 4 + \frac{1}{x+1} \Rightarrow y - 3 = x + 1 + \frac{1}{x+1} \xrightarrow{\left| a + \frac{1}{a} \right| \geq 2} |y - 3| \geq 2 \Rightarrow \begin{cases} y - 3 \geq 2 \\ y - 3 \leq -2 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} y \geq 5 \\ y \leq 1 \end{cases}$$

در نتیجه برد تابع برابر است با: $R_y = R - (1, 5)$

سؤال ۳۳: برد تابع $y = \frac{x^2 + 2}{\sqrt{x^2 + 1}}$ کدام است؟ (تجربی خارج ۸۹)

- (۱) $[3\sqrt{2}, +\infty)$ (۲) $[\sqrt{3}, +\infty)$ (۳) $[2, +\infty)$ (۴) $[4, +\infty)$

پاسخ: گزینه ۳

یک کم مقوره تابع را تغییر می دهیم:

$$y = \frac{x^2 + 2}{\sqrt{x^2 + 1}} = \frac{x^2 + x + 1}{\sqrt{x^2 + 1}} = \frac{x^2 + 1}{\sqrt{x^2 + 1}} + \frac{1}{\sqrt{x^2 + 1}} = \sqrt{x^2 + 1} + \frac{1}{\sqrt{x^2 + 1}}$$

حالا فرض کنیم $\sqrt{x^2 + 1} = a$ پس تابع به شکل $a + \frac{1}{a}$ می باشد و چون a مثبت است پس $a + \frac{1}{a} \geq 2$ می باشد.
یعنی $y \geq 2$ و در نتیجه $R_y = [2, +\infty)$ است.

تست دامنه و برد تابع

سؤال ۱: اگر $f(-1) + 2f(-6) - f(2) = 9$ باشد مجموعه برد تابع $f = \{(-1, 2m+1), (2, 3-m), (-6, 2)\}$

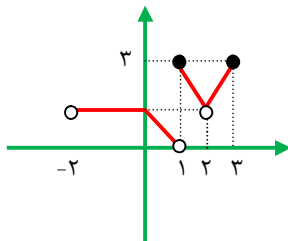
برابر کدام است؟

- (۱) $\{5, -1, 2\}$ (۲) $\{1, -5, 2\}$ (۳) $\{-5, -1, 2\}$ (۴) $\{5, 1, 2\}$

سؤال ۲: تابع f را به صورت $f = \{(x, y) \mid -2 \leq x < 4, x \in \mathbb{Z}, y = x^2\}$ در نظر بگیرید. برد تابع شامل چند

عضو است؟

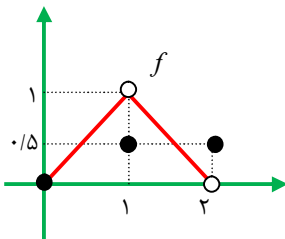
- (۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۵ (۴) ۶

سؤال ۳: دامنه تابع زیر کدام است؟

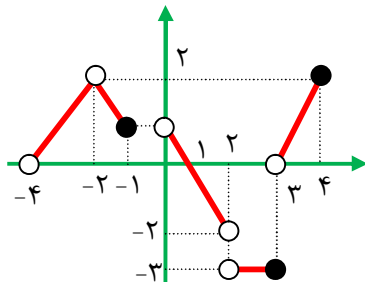
- (۱) $[-2, 3]$
(۲) $(-2, 3)$
(۳) $(-2, 3]$
(۴) $(-2, 2) \cup (2, 3]$

سؤال ۴: با توجه به نمودار تابع f در شکل زیر دامنه و برد این تابع به ترتیب از راست به چپ کدام اند؟

- (۱) $R = \{0 \leq x \leq 1\}, D = \{0 \leq x < 2\}$
(۲) $R = \{0 \leq x \leq 1\}, D = \{0 \leq x \leq 2\}$
(۳) $R = \{0 \leq x < 1\}, D = \{0 < x \leq 2\}$
(۴) $R = \{0 \leq x < 1\}, D = \{0 \leq x \leq 2\}$

سؤال ۵: اگر برد و دامنه تابع زیر را به ترتیب با R و D نشان دهیم مجموعه $R - D$ شامل چند عدد صحیح است؟

- (۱) ۱
(۲) ۲
(۳) ۳
(۴) صفر

سؤال ۶: اگر برد تابع خطی $f(x) = -6x + 4$ مجموعه $R_f = \{y \in \mathbb{R} \mid y > 0\}$ باشد دامنه آن کدام است؟

- (۱) $(-\infty, \frac{2}{3})$ (۲) $(-\infty, -\frac{2}{3})$ (۳) $(\frac{2}{3}, +\infty)$ (۴) $(-\frac{2}{3}, +\infty)$

سؤال ۷: اگر دامنه تابع $f(x) = 2x - 1$ بازه $[3, +\infty)$ و دامنه تابع $g(x) = \frac{1}{3}x + 3$ بازه $(-\infty, 3]$ باشد

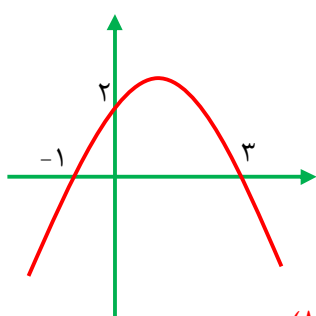
اجتماع برد توابع f و g کدام است؟

- (۱) Z (۲) R (۳) $R - \{5\}$ (۴) $R - (4, 5)$

سؤال ۸: اگر دامنه تابع $f(x) = x^2 - 4x + 3$ بازه $(-1, 5)$ باشد برد این تابع کدام است؟

- (۱) $(-1, 8)$ (۲) $[0, 9]$ (۳) $[0, 9]$ (۴) $[-1, 8)$

سؤال ۹: اگر نمودار سهمی $y = f(x)$ به صورت مقابل باشد برد تابع $y = 2f(x) + 1$ کدام است؟

- (۱) $\left(-\infty, \frac{14}{3}\right]$ (۲) $\left(-\infty, \frac{17}{3}\right]$

- (۳) $\left(-\infty, \frac{16}{3}\right]$ (۴) $\left(-\infty, \frac{19}{3}\right]$

سؤال ۱۰: برد رابطه $f(x) = \begin{cases} x^2 & x \neq 0 \\ 2 & x = 0 \end{cases}$ کدام است؟ (تجربی خارج ۸۹)

- (۱) R (۲) $(0, +\infty)$ (۳) $[0, +\infty)$ (۴) $(-\infty, 0)$

سؤال ۱۱: برد تابع $f(x) = \begin{cases} x & x \geq 0 \\ -3 & x < 0 \end{cases}$ کدام است؟

- (۱) $[0, +\infty)$ (۲) $[-3, +\infty)$ (۳) $[0, +\infty) \cup \{-3\}$ (۴) R

سؤال ۱۲: برد تابع با ضابطه $h(x) = \begin{cases} -2x - 3, & x < 1 \\ x - 4, & 1 \leq x \leq 2 \\ x + 2, & 2 < x \end{cases}$ کدام است؟

- (۱) R (۲) $(-5, +\infty)$ (۳) $(-5, 4)$ (۴) $[-3, 4)$

سؤال ۱۳: نمودار تابع های $f(x) = -2x + 3$ با دامنه $(-\infty, 1]$ و $g(x) = 2x - 5$ با دامنه $\{2, 3, 4\}$ را در

یک دستگاه مختصات رسم می کنیم. کدام گزینه در مورد شکل حاصل صحیح است؟

(۱) تابعی با برد $[-1, +\infty)$ می باشد.

(۲) تابعی است که مقدار آن به ازای $x = 1$ می تواند برابر ۱ یا برابر ۳ باشد.

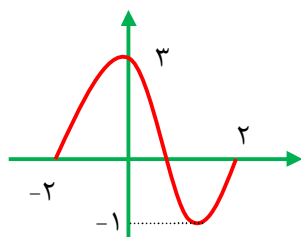
(۳) نمودار تابع محور x ها را در نقطه ای به طول ۲ قطع می کند.

(۴) تابعی با دامنه $\{2, 3, 4\} \cup (-\infty, 1]$ است.

سؤال ۱۴: اگر $f(x) = |x+1| - 2$ و دامنه f بازه $[1, 3]$ باشد آنگاه برد تابع f کدام است؟

- (۱) $[0, 2]$ (۲) $[0, 1]$ (۳) $[1, 2]$ (۴) $[1, 3]$

سؤال ۱۵: نمودار تابع f به شکل زیر است چند عدد صحیح هم در دامنه و هم در برد تابع قرار دارند؟

(۱) ۲

(۲) ۳

(۳) ۴

(۴) ۵

سؤال ۱۶: اگر دامنه توابع زیر برابر با مجموعه اعداد فرد یک رقمی باشد برد کدام تابع اعضای متمایز کمتری دارد؟

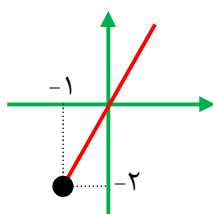
(۱) $y = x + 2$ (۲) $y = x^2 - 4x$

(۳) $y = |x+1| - 3$ (۴) تعداد اعضای متمایز برد هر سه گزینه یکسان است.

سؤال ۱۷: دامنه تابع $f(x) = \sqrt{\frac{x+1}{3-x}}$ شامل چند عدد صحیح است؟

- (۱) ۵ (۲) ۴ (۳) ۳ (۴) ۲

سؤال ۱۸: نمودار تابع f به صورت مقابل است. دامنه تابع $y = \sqrt{2-f(x)}$ کدام است؟

(۱) $[-1, 2]$

(۲) $[-1, \infty)$

(۳) $(-\infty, 1]$

(۴) $[-1, 1]$

سؤال ۱۹: دامنه و برد تابع $y = \sqrt{-x^3}$ با دامنه و برد کدام تابع زیر برابر است؟

(۱) $y = -x\sqrt{x}$ (۲) $y = -x\sqrt{-x}$ (۳) $y = x\sqrt{-x}$ (۴) $y = x\sqrt{x}$

سؤال ۲۰: برد تابع $t = \sqrt{8+2x-x^2}$ به صورت $[a, b]$ است حاصل $b-a$ کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

سؤال ۲۱: چند عدد صحیح و منفی در برد تابع $y = x - 8\sqrt{x}$ قرار دارند؟

- (۱) ۸ (۲) ۱۵ (۳) ۱۶ (۴) ۱۷

سؤال ۲۲: دامنه تابع با ضابطه $f(x) = \sqrt{\frac{x^2 - 8x + 15}{-x^2 - 2}}$ کدام است؟

- (۱) $R - (3, 5)$ (۲) $(5, +\infty)$ (۳) $[3, 5] - \{4\}$ (۴) $[3, 5]$

سؤال ۲۳: بزرگترین بازه ای که تابع $f(x) = \sqrt{\frac{(3-x)(3-\cos x)}{x+2}}$ روی آن تعریف شده است برابر کدام

است؟

- (۱) $(2, 3)$ (۲) $(-2, 3)$ (۳) $(-2, 3]$ (۴) $(-3, -2)$

سؤال ۲۴: دامنه تعریف تابع $f(x) = (2x^2 - x^4 + 3)^{-\frac{1}{2}}$ شامل چند عدد صحیح نامنفی است؟

- (۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) بی شمار

سؤال ۲۵: دامنه تابع $y = \frac{\sqrt{x} + 2}{x\sqrt{x} + 2}$ کدام است؟

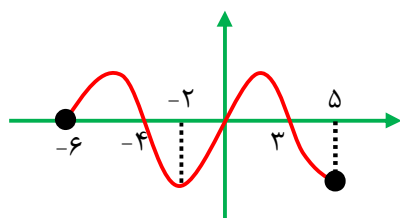
- (۱) $[0, +\infty) - \{1\}$ (۲) $[1, +\infty)$ (۳) $[0, +\infty)$ (۴) $R - [-1, 0]$

سؤال ۲۶: برد تابع $y = \sqrt{4x^2 - 4x + 2}$ کدام است؟

- (۱) $[2, +\infty)$ (۲) $[1, +\infty)$ (۳) $[0, 1]$ (۴) $\left[\frac{3}{2}, +\infty\right)$

سؤال ۲۷: نمودار تابع $y = f(x)$ به صورت مقابل است. دامنه تابع $y = \sqrt{xf(x)}$ شامل چند عدد صحیح

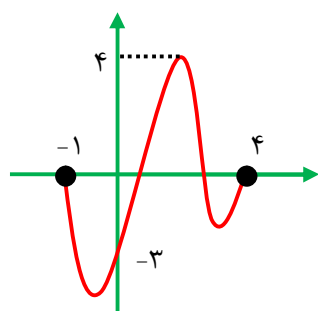
است؟

- (۱) ۸
(۲) ۹
(۳) ۱۰
(۴) ۱۱

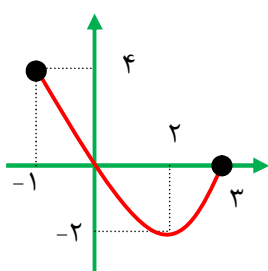
سؤال ۲۸: اگر نمودار تابع f شکل مقابل باشد دامنه و برد تابع $g(x) = 3 - f(x)$ به ترتیب بازه $[a, b]$ و بازه

$[c, d]$ می باشند. $ac - bd$ کدام است؟

- (۱) -۲۰
(۲) -۲۳
(۳) -۲۶
(۴) -۲۲

سؤال ۲۹: اگر نمودار تابع f به صورت روبه رو باشد دامنه تابع $y = \frac{3}{\sqrt{2+f(x)}}$ شامل چند عدد صحیح است؟

- (۱) ۲
(۲) ۳
(۳) ۴
(۴) ۵

پاسخنامه تست دامنه و برد تابع

۱- پاسخ: گزینه ۴

با توجه به تابع $f = \{(-1, 2m+1), (2, 3-m), (-6, 2)\}$ داریم:

$$f(2) - f(-6) + 2f(-1) = (4-m) - (2) + 2(2m+1) = 3-m-2+4m+2 \\ = 3m+3=9 \Rightarrow 3m=6 \Rightarrow m=2$$

با جایگذاری $m=2$ خواهیم داشت:

$$f = \{(-1, 5), (2, 1), (-6, 2)\} \Rightarrow f \text{ برد تابع: } R_f = \{5, 1, 2\}$$

۲- پاسخ: گزینه ۲

ابتدا شروع می کنیم به نوشتن عضوهای دوتایی تابع f گفته شده $-2 \leq x < 4$ و x عددی صحیح است یعنی x می تواند

$$-2, -1, 0, 1, 2, 3 \text{ باشد ضمناً } y = x^2 \text{ است پس داریم:} \\ f = \{(-2, 4), (-1, 1), (0, 0), (1, 1), (2, 4), (3, 9)\} \Rightarrow f_{\text{بر}} = \{4, 1, 0, 9\}$$

بنابراین برد تابع شامل چهار عضو است.

۳- پاسخ: گزینه ۲

تصویر نمودار تابع روی محور x ها دامنه تابع است. در این سوال توجه کنید که نقطه ای به طول $x=2$ به صورت توافقی است و جزو دامنه تابع نیست.

$$\text{دامنه: } (-2, 3] - \{2\} = (-2, 2) \cup (2, 3]$$

۴- پاسخ: گزینه ۴

$$f \text{ دامنه: } D = \{0 \leq x \leq 2\}$$

$$f \text{ برد: } R = \{0 \leq x < 1\}$$

۵- پاسخ: گزینه ۲

تصویر نمودار بر روی محور y ها برابر با برد تابع و تصویر آن بر روی محور x ها برابر با دامنه تابع است پس:

$$R = (-3, 2] \cup \{-2\}$$

$$D = (-4, -2) \cup (-2, -1] \cup (0, 2) \cup (2, 4]$$

$$\text{پس: } R - D = (-1, 0) \cup \{2\}$$

 $R - D$ شامل دو عدد صحیح (عدد صفر و ۲) است.

۶- پاسخ: گزینه ۱

طبق برد تابع داریم:

$$y > 0 \Rightarrow -6x + 4 > 0 \Rightarrow -6x > -4 \\ \Rightarrow x < \frac{4}{6} \Rightarrow x < \frac{2}{3} \Rightarrow x \in \left(-\infty, \frac{2}{3}\right)$$

۷- پاسخ: گزینه ۴

نمودار توابع f, g را در یک دستگاه مختصات رسم می‌کنیم:

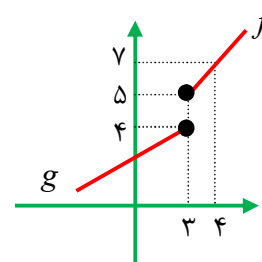
$$f(x) = 2x - 1, \quad D_f = [3, +\infty)$$

$$g(x) = \frac{1}{3}x + 3, \quad D_g = (-\infty, 3]$$

x	۳	۴
f	۵	۷

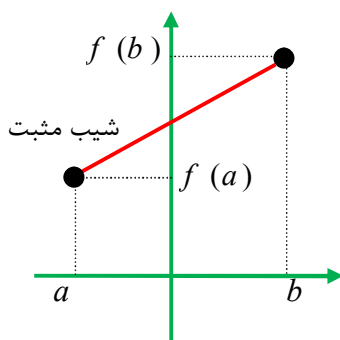

x	۰	۳
g	۳	۴

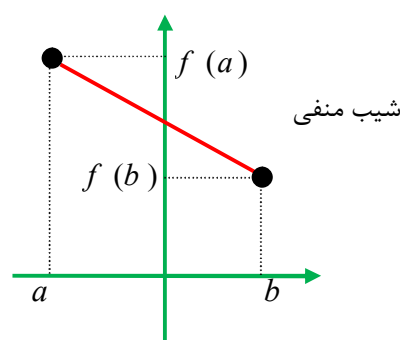

با توجه به رسم نمودار توابع f, g در یک دستگاه اجتماعی برد دو تابع f, g برابر است با: $R - (4, 5)$

تذکر: اگر ضابطه یک تابع قطعی باشد و شیب آن مثبت باشد مطابق شکل (۱) اگر دامنه آن $[a, b]$ باشد برد آن $[f(a), f(b)]$ و اگر شیب آن منفی باشد برد آن مطابق شکل (۲)، $[f(b), f(a)]$ خواهد بود.

شکل (۱)

شکل (۲)

۸- پاسخ: گزینه ۴

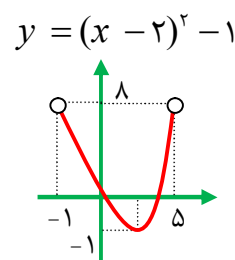
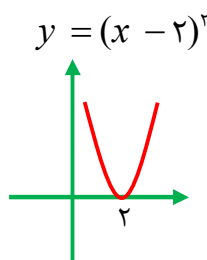
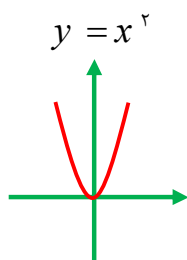
با رسم نمودار سهمی و مشخص کردن دامنه تابع برد تابع را به دست می‌آوریم:

$$f(x) = x^2 - 4x + 3 = x^2 - 4x + 4 - 1 = (x - 2)^2 - 1$$

$$f(-1) = (-1 - 2)^2 - 1 = 8$$

$$f(5) = (5 - 2)^2 - 1 = 8$$

با استفاده از انتقال نمودار تابع $y = x^2$ داریم:

پس برد تابع f برابر با $[-1, 8]$ است.

۹- پاسف: گزینه ۴

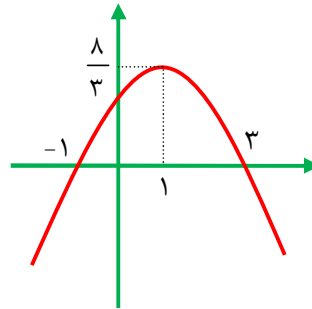
ابتدا باید ضابطه سهمی را به دست آوریم با توجه به شکل از دو راه زیر می توان ضابطه f را به دست آورد.
روش اول) سهمی در دو نقطه به طول های -۱ و ۳ با محور طول های برخورد کرده است پس $x = ۳, x = -۱$ ریشه های سهمی هستند. در نتیجه در معادله سهمی عوامل $x - ۳, x + ۱$ وجود دارد.

$$f(x) = a(x + 1)(x - 3)$$

در معادله فوق ضریب a برای آن است که هر عدد غیر صفری در عبارت $(x - 3)(x + 1)$ ضرب شود، در مقدار ریشه های آن بی تاثیر است اما درجه عبارت را افزایش نمی دهد، پس باید a را تعیین کنیم. با توجه به شکل $f(0) = 2$ است پس:

$$f(0) = 2 \Rightarrow a \times 1 \times -3 = 2$$

$$\Rightarrow a = -\frac{2}{3}$$

در نتیجه: $f(x) = -\frac{2}{3}(x + 1)(x - 3)$

با توجه به شکل x رأس سهمی برابر ۱ است، زیرا دو ریشه سهمی نسبت به محور تقارن سهمی متقارن اند که میانگین دو ریشه، همان مفتصات x رأس سهمی است پس y رأس برابر $f(1)$ است.

$$f(1) = -\frac{2}{3} \times 2 \times -2 = \frac{8}{3}$$

پس با توجه به شکل سهمی برد این تابع بازه $\left(-\infty, \frac{8}{3}\right]$ است در نتیجه:

$$f(x) \leq \frac{8}{3} \xrightarrow{\times 2} 2f(x) \leq \frac{16}{3} \xrightarrow{+1} 2f(x) + 1 \leq \frac{19}{3}$$

در نتیجه برد تابع $y = 2f(x) + 1$ بازه $\left(-\infty, \frac{19}{3}\right]$ است.

روش دوم) می داریم صورت کلی یک تابع درجه دوم به صورت است با توجه به شکل داریم:

$$\left. \begin{array}{l} f(0) = 2 \Rightarrow c = 2 \\ f(-1) = 0 \Rightarrow a - b + c = 0 \\ f(3) = 0 \Rightarrow 9a + 3b + c = 0 \end{array} \right\} \xrightarrow{c=2} \begin{cases} a - b = -2 \\ 9a + 3b = -2 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 3a - 2b = -6 \\ 9a + 3b = -2 \end{cases} \Rightarrow 12a = -8 \Rightarrow a = -\frac{2}{3}$$

$$\xrightarrow{a=-\frac{2}{3}} -\frac{2}{3} - b = -2 \Rightarrow b = 2 - \frac{2}{3} = \frac{4}{3}$$

$$\Rightarrow f(x) = -\frac{2}{3}x^2 + \frac{4}{3}x + 2$$

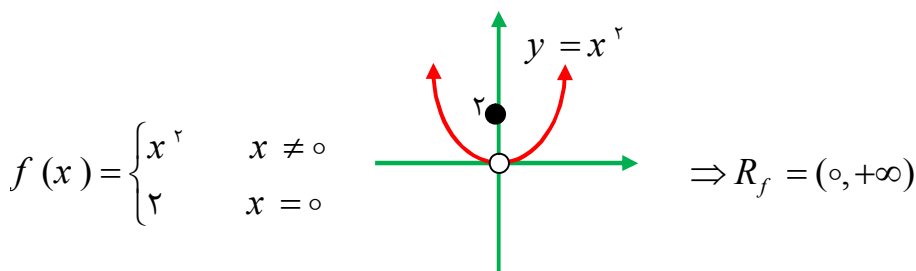
با توجه به آن که نمودار تابع f یک سهمی رو به پایین است پس برد آن بازه $[-\infty, y]$ رأس سهمی را به دست می آوریم:

$$x_{\text{رأس}} = \frac{-b}{2a} = \frac{-\frac{4}{3}}{\frac{4}{3}} = -1 \Rightarrow y_{\text{رأس}} = f(-1) = -\frac{2}{3} + \frac{4}{3} + 2 = \frac{8}{3} \Rightarrow f(x) \leq \frac{8}{3}$$

$$\Rightarrow 2f(x) \leq \frac{16}{3} \Rightarrow 2f(x) + 1 \leq \frac{19}{3}$$

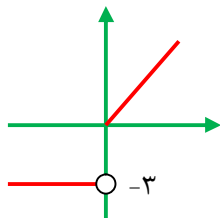
۱۰- پاسخ: گزینه ۲

با رسم نمودار به جواب می رسم:

۱۱- پاسخ: گزینه ۳

$$f(x) = \begin{cases} x & x \geq 0 \\ -3 & x < 0 \end{cases} \text{ تابع}$$

طبق شکل می بینیم برای $x \geq 0$ مقدار تابع در بازه $[0, +\infty)$ تغییر می کند و در ضابطه دوم وقتی $x < 0$ است مقدار تابع تنها عدد -3 است. پس برد تابع عبارت است از:

$$R_f = [0, +\infty) \cup \{-3\}$$

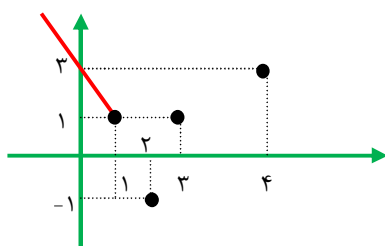
۱۲- پاسخ: گزینه ۲

ابتدا برد تک تک ضابطه ها را حساب می کنیم:

$$\begin{cases} x < 1 \Rightarrow -2x > -2 \Rightarrow -2x - 3 > -5 \Rightarrow R_1 = (-5, +\infty) \\ 1 \leq x \leq 2 \Rightarrow -3 \leq x - 4 \leq -2 \Rightarrow R_2 = [-3, -2] \\ x > 2 \Rightarrow x + 2 > 4 \Rightarrow R_3 = (4, +\infty) \end{cases}$$

$$R_h = R_1 \cup R_2 \cup R_3 = (-5, +\infty)$$

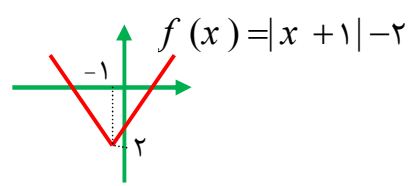
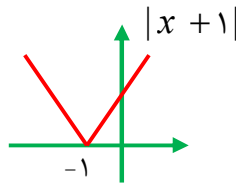
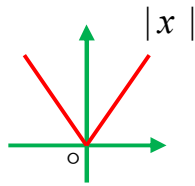
۱۳- پاسخ: گزینه ۴

با توجه به شکل حاصل از رسم نمودار توابع مورد نظر، چون هر قط موازی محور y ها، نمودار جدید را حداکثر در یک نقطه قطع می کند، نمودار یک تابع هست و محور را قطع نمی کند، همچنین مقدار این تابع به ازای $x = 1$ برابر یک بوده و دامنه آن $(-\infty, 1] \cup \{2, 3, 4\}$ و برد آن $\{-1\} \cup [1, +\infty)$ است.

۱۴- پاسخ: گزینه ۱

با استفاده از انتقال نمودار تابع $y = |x|$ نمودار تابع $f(x) = |x+1| - 2$ را رسم می‌کنیم:

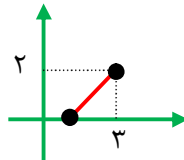

با توجه به دامنه $D_f = [-1, 3]$ داریم:

$$y(1) = 0$$

$$y(3) = 2$$

$$\text{برد تابع: } R = [0, 2]$$

۱۵- پاسخ: گزینه ۲

$$f_{\text{دامنه}} = [-2, 2]$$

$$f_{\text{برد}} = [-1, 3]$$

$$f_{\text{برد}} = [-1, 3] \xrightarrow{\text{اعداد}} \{-1, 0, 1\}$$

۱۶- پاسخ: گزینه ۲

$$D = \{1, 3, 5, 7, 9\}$$

با توجه به صورت سوال داریم:

برد تک تک توابع را می‌نویسیم:

$$\text{گزینه ۱} \quad y = x + 2$$

$$R = \{3, 5, 7, 9, 11\} \text{ عضو } 5$$

$$\text{گزینه ۲} \quad y = x^2 - 4x$$

$$R = \{-3, -3, 5, 21, 45\} \text{ عضو } 4$$

$$\text{گزینه ۳} \quad y = |x+1| - 3$$

$$R = \{-1, 1, 3, 5, 7\} \text{ عضو } 5$$

پس تعداد اعضای برد تابع گزینه (۲) از بقیه کمتر است.

۱۷- پاسخ: گزینه ۲

باید عبارت زیر را دیکال نامنفی باشد:

$$\frac{x+1}{3-x} \geq 0 \xrightarrow{\text{تعیین علامت}} \begin{aligned} x+1=0 &\Rightarrow x=-1 \\ 3-x=0 &\Rightarrow x=3 \end{aligned}$$

	-1	3	
$x+1$	-	+	+
$3-x$	+	+	-
$\frac{x+1}{3-x}$	-	+	-

ت.ن

$$\Rightarrow x \in [-1, 3) \Rightarrow D_f = [-1, 3)$$

-1	3
-	+
-	-

ت.ن

پس دامنه تابع f شامل ۴ عضو صحیح $-1, 0, 1, 2$ است.

۱۸- پاسف: گزینه ۴

با توجه به شکل تابع f یک خط با دامنه $[-1, \infty)$ است پس ابتدا ضابطه این تابع را به دست می آوریم. چون این خط از نقطه $(-1, -2)$ و مبدأ مفضعات می گذرد. معادله آن به صورت $y = 2x$ است:

$$\begin{cases} (0, 0) \in f \\ (-1, -2) \end{cases} \Rightarrow \text{شیب خط} = \frac{-2 - 0}{-1 - 0} = 2 \Rightarrow y = 2x$$

در نتیجه با شرط آن که $x \geq -1$ $f(x) = 2x$ است در نتیجه: $y = \sqrt{2 - f(x)} = \sqrt{2 - 2x}$

با فرض $x \geq -1$ باید تابع زیر رادیکال نامنفی باشد:

$$2 - 2x \geq 0 \Rightarrow 2x \leq 2 \Rightarrow x \leq 1$$

در نتیجه علاوه بر آن که $x \geq -1$ است باید $x \leq 1$ باشد پس $-1 \leq x \leq 1$ است و در نتیجه دامنه تابع $y = \sqrt{2 - f(x)}$ بازه $[-1, 1]$ است.

۱۹- پاسف: گزینه ۲

چون باید عبارت زیر رادیکال نامنفی باشد لازم است $-x^3 \geq 0$ باشد پس $x \leq 0$ فوادر بود از طرفی:

$$\sqrt{-x^3} = \sqrt{x^3 \times -x} = |x| \sqrt{-x}$$

چون باید $x \leq 0$ باشد پس $|x| = -x$ است و ضابطه تابع به صورت روبه رو است:

$$y = \sqrt{-x^3} = |x| \sqrt{-x} = -x \sqrt{-x}$$

چون تابع (۲) برابر تابع داده شده است پس دامنه و برد آنها یکسان است.

تذکر: دامنه تابع (۱) برابر $[0, +\infty)$ است در نتیجه دامنه آن با تابع داده شده برابر نیست.

در تابع (۳) چون باید $x \leq 0$ باشد دامنه آن $(-\infty, 0]$ است اما اگر $x \leq 0$ عبارت $x \sqrt{-x} \leq 0$ است و برد آن شامل هیچ عدد مثبتی نیست در صورتی که برد تابع داده شده نامنفی است. در تابع (۴) نیز دامنه تابع $[0, +\infty)$ است و با دامنه تابع داده شده برابر نیست.

۲۰- پاسف: گزینه ۳

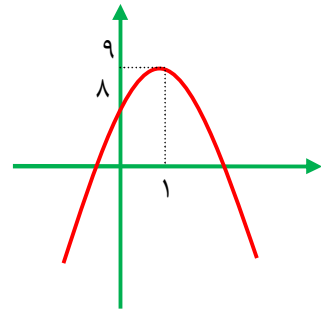
ابتدا برد تابع زیر رادیکال یعنی $f(x) = 8 + 2x - x^2$ را که یک سهمی است به دست می آوریم. با توجه به آن که f یک سهمی رو به پایین است برد آن به صورت $(-\infty, y]$ است پس y رأس را به دست می آوریم:

$$x_{\text{رأس}} = \frac{-b}{2a} = \frac{-2}{-2} = 1 \Rightarrow y_{\text{رأس}} = f(1) = 8 + 2 - 1 = 9$$

پس برد f به صورت بازه $(-\infty, 9]$ است.

حال باید برد تابع $g(x) = \sqrt{f(x)}$ را به دست آوریم. چون تابع زیر رادیکال نامنفی باشد پس g مقادیر یاز برد f را می پذیرد که نامنفی باشد پس مقادیر بازه $[0, 9]$ وارد تابع g بازه $[0, 3]$ است. در نتیجه $a = 0, b = 3$ است و داریم $b - a = 3$.

$$f(x) \leq 9 \Rightarrow 0 \leq \sqrt{f(x)} \leq 3 \Rightarrow 0 \leq g(x) \leq 3 \Rightarrow R_g = [0, 3]$$

تذکر: در سهمی $f(x) = ax^2 + bx + c$ اگر $a > 0$ باشد برد این تابع بازه $\left[\frac{-\Delta}{4a}, +\infty\right)$ و اگر $a < 0$ باشد برد آن به صورت $\left(-\infty, \frac{-\Delta}{4a}\right]$ است در این بازه ها $\frac{-\Delta}{4a}$ همان $f\left(-\frac{b}{2a}\right)$ یعنی y رأس سهمی است.

۲۱- پاسخ: گزینه ۳

می دانیم $(\sqrt{x} - 4)^2 \geq 0$ پس: $y = x - 8\sqrt{x} = (\sqrt{x} - 4)^2 - 16$
با توجه به آنکه $(\sqrt{x} - 4)^2 \geq 0$ است پس:

$$(\sqrt{x} - 4)^2 = x - 8\sqrt{x} + 16$$

$$(\sqrt{x} - 4)^2 \geq 0 \Rightarrow (\sqrt{x} - 4)^2 - 16 \geq -16 \Rightarrow f(x) \geq -16$$

پس در برد تابع f اعداد صحیح منفی -۱ تا -۱۶ یعنی ۱۶ عدد صحیح منفی وجود دارند.

تذکر: چون تابع f می تواند تمام اعداد عضو بازه $(-16, +\infty)$ را ایجاد کند برد این تابع بازه $(-16, +\infty)$ است.

۲۲- پاسخ: گزینه ۴

فودتان داستان رادیکال با فرجه زوج را می دانید چون $x^2 - 2$ همواره منفی است پس باید $x^2 - 8x + 15$ همواره کوچکتر یا مساوی صفر باشد (تا زیر رادیکال بزرگتر یا مساوی صفر باشد) بنابراین:

$$x^2 - 8x + 15 \leq 0 \Rightarrow (x - 3)(x - 5) \leq 0 \rightarrow \text{تعیین علامت} \rightarrow 3 \leq x \leq 5 \Rightarrow D_f = [3, 5]$$

۲۳- پاسخ: گزینه ۳

می دانیم $1 \leq \cos x \leq 1$ پس عبارت $(3 - \cos x)$ همواره مثبت است بنابراین برای برقراری نامساوی

$$\frac{(3 - x)(3 - \cos x)}{x + 2} \geq 0 \text{ کافی است } \frac{3 - x}{x + 2} \geq 0 \text{ که با تعیین علامت آن به دست می آید: } -2 < x \leq 3$$

۲۴- پاسخ: گزینه ۳

$$\text{می گوید } f(x) = \frac{1}{\sqrt{-x^4 + 2x^2 + 3}} \text{ پس برای تعیین دامنه اش باید گفت:}$$

$$-x^4 + 2x^2 + 3 > 0 \xrightarrow{x^2=t} -t^2 + 2t + 3 > 0 \xrightarrow{\times(-1)} t^2 - 2t - 3 < 0$$

$$\Rightarrow (t-3)(t+1) < 0 \xrightarrow{\text{طبق جدول تعیین علامت}} -1 < t < 3$$

بنابراین $-1 < x^2 < 3$ است. (x^2 از -1 همیشه بزرگتر است پس این قسمت همواره برقرار است) در نتیجه:

$$x^2 < 3 \rightarrow \text{بذر} \rightarrow |x| < \sqrt{3} \Rightarrow -\sqrt{3} < x < \sqrt{3} \Rightarrow D_f = (-\sqrt{3}, \sqrt{3}) \Rightarrow \text{اعداد صحیح نامنفی}$$

۲۵- پاسخ: گزینه ۳

$\sqrt{x}$ داریم پس باید $x \geq 0$ باشد از طرفی تابع کسری است، پس باید ریشه های مخرج را از $x \geq 0$ حذف کنیم:

$$x\sqrt{x} + 1 = 0 \Rightarrow x\sqrt{x} = -1 \quad (*)$$

می دانیم $x \geq 0$ بنابراین تساوی (*) هیچگاه برقرار نمی باشد در نتیجه مخرج ریشه ندارد و دامنه تابع برابر می شود با:

$$x \in [0, +\infty)$$

۲۶- پاسخ: گزینه ۳

ابتدا با مربع کامل کردن عبارت زیر، رادیکال ظاهر تابع را کمی عوض می کنیم:

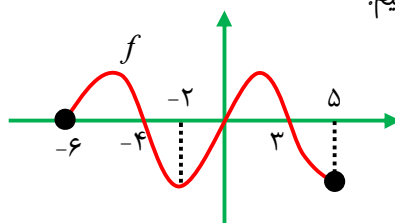
$$y = \sqrt{4x^2 - 4x + 1 + 1} = \sqrt{(2x-1)^2 + 1}$$

فوب شد حالا می گوییم $(2x-1)^2 \geq 0$ پس $(2x-1)^2 + 1 \geq 1$ و در نتیجه $\sqrt{(2x-1)^2 + 1} \geq 1$ بنابراین:

$$R_y = [1, +\infty)$$

۲۷- پاسخ: گزینه ۲

برای مناسبه دامنه تابع $y = \sqrt{xf(x)}$ باشد عبارت زیر، رادیکال نامنفی باشد یعنی $xf(x) \geq 0$. با توجه به شکل و به کمک جدول تعیین علامت این نامعادله را حل می کنیم:

$$\Rightarrow \begin{aligned} \text{ریشه های تابع } f &= -6, -4, 0, 3 \\ \text{دامنه تابع } f &= [-6, 5] \end{aligned}$$

تابع f زیر محور x ها است.   تابع f بالای محور x ها است.

	-6	-4	0	3	5	
$f(x)$	تعریف نشده	+	-	+	-	تعریف نشده
x	-	-	-	0	+	+
$xf(x)$	تعریف نشده	-	+	+	-	تعریف نشده

$$xf(x) \geq 0 \Rightarrow [-4, 3] \cup \{-6\}$$

در نتیجه ۹ عدد صحیح عضو دامنه تابع $y = \sqrt{xf(x)}$ است.

۲۸- پاسف: گزینه ۲

با توجه به شکل دامنه تابع f بازه $[-1, 4]$ است. از طرفی دامنه تابع $g(x) = 3 - f(x)$ همان دامنه تابع f است زیرا هیچ

محدودیت دیگر در دامنه تابع g وجود ندارد پس: $D_g = [-1, 4]$

با توجه به شکل برد تابع f بازه $[-3, 4]$ است در نتیجه اگر $-3 \leq f(x) \leq 4$ باشد داریم:

$$\begin{aligned} -3 \leq f(x) \leq 4 &\xrightarrow{\times(-1)} -4 \leq -f(x) \leq 3 \xrightarrow{+3} -4 + 3 \leq 3 - f(x) \leq 3 + 3 \\ \Rightarrow -1 \leq \underbrace{3 - f(x)}_{g(x)} \leq 6 &\Rightarrow -1 \leq g(x) \leq 6 \end{aligned}$$

در نتیجه برد تابع f بازه $[-1, 6]$ است پس:

$$D_g = [-1, 4] = [a, b] \Rightarrow \begin{cases} a = -1 \\ b = 4 \end{cases}$$

$$R_g = [-1, 6] = [c, d] \Rightarrow \begin{cases} c = -1 \\ d = 6 \end{cases}$$

$$\Rightarrow ac - bc = 1 - 24 = -23$$

۲۹- پاسف: گزینه ۳

$\sqrt{2+f(x)}$ در مخرج کسر قرار دارد پس باید $2+f(x) > 0$ یعنی $f(x) > -2$ پس

$f(x) > -2$ که با توجه به نمودار همواره این موضوع برقرار است (به جز در حالتی که $x = 2$ باشد) بنابراین

$$D_y = [-1, 3] - \{2\} \text{ و در نتیجه اعداد صحیحی که در دامنه هستند این ها می شوند: } -1, 0, 1, 3 \text{ (یعنی چهار تا)}$$

ایمان نخستین

دهم

یازدهم

دوازدهم

(کنکور)

طراح سوالات ریاضی قلم چی
مدرس طرح کنکور مدارس گیلان
(رشت، لاهیجان، لنگرود، رودسر و ...)

۰۹۱۱۱۴۳ ۶۷۶۴

 nakhostin_math
 nakhostin_math